

**Повідомлення про намір
отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами**

Повне та скорочене найменування суб'єкта господарювання: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ФАРМАК» (АТ «ФАРМАК»).

Ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ: 00481198.

Місцезнаходження суб'єкта господарювання, контактний номер телефону, адреса електронної пошти суб'єкта господарювання: 04080, м. Київ, Подільський район, вул. Кирилівська, 63, тел.: +380 (044) 496-87-87, e-mail: info@farmak.ua.

Місцезнаходження об'єкта/промислового майданчика: 04080, м. Київ, Подільський район, вул. Кирилівська, 74.

Мета отримання дозволу на викиди: Отримання дозволу на викиди у зв'язку з проведенням реконструкції на існуючому об'єкті згідно з матеріалами оцінки впливу на довкілля.

Відомості про наявність висновку з оцінки впливу на довкілля, в якому визначено допустимість провадження планованої діяльності, яка згідно з вимогами Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» підлягає оцінці впливу на довкілля: Висновок з оцінки впливу на довкілля від 12.05.2021 № 077-23661 планованої діяльності «Реконструкція цілісного майнового комплексу ПАТ «Фармак» за адресою: вул. Кирилівська (Фрунзе), 74, у Подільському районі м. Києва (I черга будівництва)», а саме: «Реконструкція будівлі механічного цеху (ЛІТЕРИГІ) під офісно-лабораторний корпус з вбудованим паркінгом» та III черга будівництва «Реконструкція насосної станції зворотнього водозабезпечення (в літ. І) під усереднювач закритого типу з насосною станцією» та Висновок з оцінки впливу на довкілля від 29.09.2023 № 21/01-202332910527/1 планованої діяльності «Відновлення (резервування) потужностей для виробництва активних фармацевтичних інгредієнтів (АФІ) на ділянці № 1 цеху № 2 із впровадженням нових АФІ; встановлення дизель-генераторних установок та модернізація газового пальника на комбінований (паливо – природний газ, дизельне паливо) на паровому котлі УТОМАХ HS M75B226 на АТ «Фармак» (м. Київ, вул. Кирилівська, 74) у зв'язку з воєнним станом та аварійними відключеннями електроенергії».

Перелік та загальний опис виробництв, технологічних процесів, технологічного устаткування об'єкта: Основним видом діяльності АТ "ФАРМАК" (проммайданчик 1) є виготовлення готових лікарських засобів (ГЛЗ). Виробництво лікарських засобів включає наступні форми: краплі, спреї, аерозолі, розчини та суспензії для ін'єкцій, розчини для інфузій, розчини, таблетки, таблетки вкриті оболонкою, капсули, драже, порошки дозовані, креми, мазі, гелі, пасти та ін.

Джерелами утворення забруднюючих речовин є котли, дизель генератори, ємність з дизельним паливом, лабораторії, очисні споруди, машини розливу, млини, машини запаювання ампул, реактори, змішувачі, сушарки, установки малого холоду та інше обладнання для виробництва лікарських засобів.

Відомості щодо видів та обсягів викидів: Кількість джерел викидів 154 (152 стаціонарних, 2 пересувних). Перелік та значення річних викидів забруднюючих речовин (т/рік): Оксиди азоту (оксид та діоксид азоту) у перерахунку на діоксид азоту – 9,990051; Оксид вуглецю – 8,287820; Метан – 0,237761; Вуглецю діоксид – 11105,029007; Азоту (1) оксид [N₂O] – 0,039291; Ртуть та її сполуки в перерахунку на ртуть – 0,000021; Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом – 0,973227; Діоксид сірки (діоксид та триоксид) у перерахунку на діоксид сірки – 1,499250; Вуглеводні насичені C₁₂-C₁₉ (розчинник РПК-26511 і ін.) у перерахунку на сумарний органічний вуглець – 0,874892; Кислота оцтова - 0,202274; Етиловий ефір а-бромізовалеріанової кислоти – 0,024634; Диметилсульфоксид – 9,270600; Аміак – 0,014337; Валідол – 0,027016; Вінілхлорид – 0,004598; Масло мінеральне нафтове (веретенне, машинне, циліндрове та ін.) – 0,005216; Водню хлорид (соляна кислота за молекулою HCL) – 0,050399; Фреони – 0,211957; Натрію гідроокис (натр їдкий, сода каустична) – 0,061227; Сульфатна кислота (H₂SO₄) [сірчана кислота] – 0,030157; Ксилол – 0,017332; Толуол – 0,013732; Уайт спирт – 0,002613; Свинець та його сполуки (у перерахунку на свинець) – 0,000000002; Акролеїн – 0,003282; Гас (керосин) – 0,1; 2-

вінілпіридин – 0,002646; Азотна кислота – 0,005399, Алюмінію оксид (у перерахунку на алюміній) – 3,45E-07; Ангідрид вольфрамовий – 0,000000715; Ацетон – 0,000756, ацетонітрил – 0,006048; Бром – 0,002460; Метилен хлористий – 0,004256; Диметилформамід – 0,000288; Етилацетат – 0,001309; Заліза оксид (у перерахунку на залізо) – 0,002140; Калію гідроксид – 1,06E-11; Кальцію гідрооксид – 0,058400; Кислота ізовалеріанова – 0,002969; Кремнію діоксид аморфний (аеросил-175) – 0,000620; Марганець і його сполуки (у перерахунку на діоксид марганцю) – 0,000570; Мурашина кислота – 0,000145; Озон – 0,000259; Оцтовий ангідрид – 0,000151; Сірководень – 0,042490; Спирт бутиловий – 0,000017; Спирт етиловий – 1,414180; Спирт ізопропіловий – 12,996500; Спирт метиловий – 0,003780; Тетрагідрофуран – 0,000756; Титану діоксид – 0,000170; Фтористі газоподібні сполуки (фтористий водень, чотирифтористий кремній) у перерахунку на фтор – 0,000004; Фтористі сполуки добре розчинні неорганічні (фторид натрію, гексафторсилікат натрію) у перерахунку на фтор – 0,0000002; Фтористі сполуки погано розчинні неорганічні (фторид алюмінію, гексафторалюмінат натрію) у перерахунку на фтор – 0,000011; Хром шестивалентний (у перерахунку на триоксид хрому) – 0,000006.

Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва, що виконані або/та які потребують виконання: не передбачається. Підприємством впроваджено та реалізовано низку природоохоронних заходів. Виробництво організоване згідно з європейським рівнем керівництва з належної виробничої практики для фармацевтичних підприємств – GMP (Good Manufacturing Practice) і відповідає посібникам Міжнародної Організації по Гармонізації – ICH, сертифіковане на відповідність міжнародному стандарту ISO 14001.

Міжнародний рівень вимог до якості сировини, надійно побудовані системи аудиту та взаємовідносин з постачальником, вхідний контроль якості виключають потрапляння у виробництво невідповідних сировини і матеріалів.

Виробництво обладнано сучасним імпорнтним обладнанням з поліпшеними технологічними, екологічними та енергозберігаючими характеристиками. Устаткування сертифіковане та має всі необхідні дозвільні документи, які визначені в установленому порядку законодавством України.

Підприємство має діючий висновок Держпродспоживслужби України з встановлення розміру санітарно-захисної зони.

Максимальні концентрації всіх речовин у викидах підприємства не перевищують встановлених нормативів, тому впровадження найкращих існуючих технологій не є доцільним.

Перелік заходів щодо скорочення викидів, що виконані або/та які потребують виконання, дотримання виконання природоохоронних заходів щодо скорочення викидів: викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел підприємства не перевищують встановлені нормативи граничнодопустимих викидів відповідно до законодавства, тому заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин не розробляються.

Відповідність пропозицій щодо дозволених обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами законодавству: Обсяги видів забруднюючих речовин не перевищують затверджені граничнодопустимі нормативи викидів, а викиди, які не підлягають регулюванню та за якими не здійснюється державний облік, не перевищують гігієнічних нормативів. Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, що встановлені для стаціонарних джерел підприємства, відповідають чинному законодавству.

Підприємство відноситься до першої групи та взято на державний облік.

За результатами розрахунків розсіювання викидів та лабораторних досліджень повітря, перевищення нормативних значень ГДК забруднюючих речовин на межі санітарно-захисної зони не встановлено.

Перевищення нормативів в галузі охорони атмосферного повітря відсутні.

Зауваження громадських організацій та окремих громадян приймаються протягом 30-ти днів з дня публікації до Київської міської державної адміністрації за адресою: 01044, м. Київ, вул. Хрещатик, 36, тел. (044) 205-73-37, e-mail: zvernen@kma.gov.ua.

МІНАГРОПОЛІТИКИ ОЧІКУЄ ЗНИЖЕННЯ ЦІН НА ОВОЧІ НАВЕСНІ

Міністерство агрополітики очікує перший ефект від реалізації запусненої з 2022 року грантової програми садівництва та теплиць із весни наступного року. Про це повідомив перший заступник міністра аграрної політики та продовольства Тарас Висоцький в ефірі єдиного національного телемарафону.

За словами першого заступника міністра, українські аграрії отримали близько 500 млн грн у вигляді грантів на закладання садів, ягідників, виноградників та будівництво теплиць, за якими понад 130 заявок надійшло на зобов'язання грантів по садівництву, 30 - по теплицях. "Загалом видано позитивне рішення на виплату у вигляді грантів (на садівництво та закладання теплиць у 2023 році - ред.) на суму 590 млн грн.

Завдяки цим грантам буде закладено близько 2 тис. га нових садів. Це суттєва цифра, оскільки йдеться про інтенсивне виробництво. Крім того, завдяки грантам буде створено близько 40 га нових теплиць", - сказав він.

Також, завдяки виданим грантам буде створено близько 1200 нових постійних і понад 17,6 тис. сезонних робочих місць, зокрема для внутрішньо переміщених осіб, у сільській місцевості. Висоцький повідомив, що найпопулярнішими культурами у отримувачів грантів на закладку садів були - лохина, яблуня і горіх, на овочі - огірки і томати. "У нас передбачена (для реалізації грантової програми - ред.) досить широка палітра - понад 10 культур, які можна висаджувати. Серед них є і садова суниця, і малина, і виноград, і обліпиха, і слива, і черешня, і фундук - усе, що дають змогу вирощувати наші кліматичні умови", - наголосив Висоцький.

Говорячи про вирощування в теплицях, заступник міністра зазначив, що грантова програма охоплює не тільки овочеві культури, а й ягоди, квіти, салати.

Міністерство аграрної політики, за словами Висоцького, розраховує побачити перший ефект від реалізації грантової програми, яка діє з 2022 року, навесні наступного року, оскільки попит на неї з боку аграріїв був досить високий. "Це (...) трохи нівелює різкі цінові перепади між сезонною і тепличною продукцією. У попередні роки ми багато імпортували їх. Відповідно, ціна залежала від обмінного курсу, логістичних ризиків. А тут свіжа продукція вже не буде так залежати від перетину кордону, буде ближче до споживача. Це має вплинути на зниження середньозваженої ціни тепличних овочів", - запевнив заступник міністра.

КАБІНЕТ УХВАЛИВ ЗМІНИ У ПРОВЕДЕННІ ІСПИТУ З ДЕРЖАВНОЇ МОВИ

Кабінет міністрів ухвалив рішення про зміни у проведенні іспиту на володіння державною мовою. До нього додали завдання на написання тексту та збільшили тривалість. Про це повідомляють в офісі Уповноваженого із захисту державної мови Тараса Кременя.

Письмова частина іспиту буде складатися з тестових завдань та написання тексту на задану тему. Усна частина, монологічне висловлювання, залишиться без змін. Тривалість іспиту варіюватиметься в залежності від його цілей:

- для людей, які зобов'язані володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків – 60 хвилин (було 30);
- для людей, які мають намір отримати громадянство України – 150 хвилин (було 120).

Письмова та усна частини іспиту проходилимуть у формі анонімного комп'ютерного онлайн-іспиту.

Зміни запроваджуються з 1 січня 2024 року.

Нагадаємо, згідно з дослідженням, близько 5% сайтів ЗМІ не мають української версії.

Повідомлення про намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами

Повне та скорочене найменування суб'єкта господарювання: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ФАРМАК» (АТ «ФАРМАК»).

Ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ: 00481198.

Місцезнаходження суб'єкта господарювання, контактний номер телефону, адреса електронної пошти суб'єкта господарювання: 04080, м. Київ, Подільський район, вул. Кирилівська, 63, тел.: +380 (044) 496-87-87, e-mail: info@farmak.ua.

Місцезнаходження об'єкта/промислового майданчика: 04080, м. Київ, Подільський район, вул. Кирилівська, 74.

Мета отримання дозволу на викиди: Отримання дозволу на викиди у зв'язку з проведенням реконструкції на існуючому об'єкті згідно з матеріалами оцінки впливу на довкілля.

Відомості про наявність висновку з оцінки впливу на довкілля, в якому визначено допустимість провадження планованої діяльності, яка згідно з вимогами Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» підлягає оцінці впливу на довкілля: Висновок з оцінки впливу на довкілля від 12.05.2021 № 077-23661 планованої діяльності «Реконструкція цілісного майнового комплексу ПАТ «Фармак» за адресою: вул. Кирилівська (Фурнзе), 74, у Подільському районі м. Києва (I черга будівництва)», а саме: «Реконструкція будівлі механічного цеху (ЛІТЕРІ Г) під офісно-лабораторний корпус з будованим паркінгом та III черга будівництва «Реконструкція наосної станції зворотного водозабезпечення (в літ. І) під усереднювач закритого типу з наосною станцією» та Висновок з оцінки впливу на довкілля від 29.09.2023 № 21/01-202332910527/1 планованої діяльності «Відновлення (резервування) потужностей для виробництва активних фармацевтичних інгредієнтів (АФІ) на ділянці № 1 цеху № 2 із впровадженням нових АФІ; встановлення дизель-генераторних установок та модернізація газового пальника на комбінованому (паливо – природний газ, дизельне паливо) на паровому котлі VITOMAX HS M758226 на АТ «Фармак» (м. Київ, вул. Кирилівська, 74) у зв'язку з воєнним станом та аварійними відключеннями електроенергії».

Перелік та загальний опис виробництв, технологічних процесів, технологічного устаткування об'єкта: Основним видом діяльності АТ «ФАРМАК» (проммайданчик 1) є виготовлення готових лікарських засобів (ГЛЗ). Виробництво лікарських засобів включає наступні форми: краплі, спреї, аерозолі, розчини та суспензії для ін'єкцій, розчини для інфузій, розчини, таблетки, таблетки вкриті оболонкою, капсули, драже, порошки дозовани, креми, мазі, гелі, пасти та ін.

Джерелами утворення забруднюючих речовин є котли, дизельні генератори, емність з дизельним паливом, лабораторії, очисні споруди, машини розливу, млини, машини заповнення ампул, реактори, змішувачі, сушарки, установки малого холоду та інше обладнання для виробництва лікарських засобів.

Відомості щодо видів та обсягів викидів: Кількість джерел викидів 154 (152 стаціонарних, 2 пересувних). Перелік та значення річних викидів забруднюючих речовин (ГРІК): Оксиди азоту (оксид та діоксид азоту) у перерахунку на діоксид азоту – 9,990051; Оксид вуглецю – 8,287820; Метан – 0,237761; Вуглецю діоксид – 11105,029007; Азоту (I) оксид (N₂O) – 0,039291; Руть та її сполуки у перерахунку на руть – 0,000021; Речовини у вигляді суспендованих твердих часток неферроціанідових за складом – 0,973227; Діоксид сірки (діоксид та триоксид) у перерахунку на діоксид сірки – 1,499250; Вуглеводні насичені C12-C19 (розчинник РПК-26511 І.н.) у перерахунку на сумарний органічний вуглець – 0,874892; Кислота оцтова – 0,202274; Етиловий ефір α-бромізовалеріанової кислоти – 0,024634; Диметилсульфоксид – 9,270600; Аміак – 0,014337; Валідол – 0,027016; Вінілхлорид – 0,004598; Масло мінеральне нафтове (веретенне, машинне, циліндрове та ін.) – 0,005216; Водню хлорид (соляна кислота за молекулою HCl) – 0,050399; Фреон – 0,211957; Натрію гідрооксид (натр їдкий, сода каустична) – 0,061227; Сульфатна кислота (H2SO4) [сірчана кислота] – 0,030157; Кислот – 0,017332; Толуол – 0,013732; Уайт спирт – 0,002613; Свинець та його сполуки

(у перерахунку на свинець) – 0,0000000002; Акролеїн – 0,003282; Гас (керосин) – 0,1; 2-вінілпіридин – 0,002646; Азотна кислота – 0,005399; Алюмінію оксид (у перерахунку на алюміній) – 3,45E-07; Ангідрид вольфрамовий – 0,000000715; Ацетон – 0,000756; Ацетонітрил – 0,006048; Бром – 0,002460; Метилен хлоридний – 0,004256; Диметилформамід – 0,000288; Етилацетат – 0,001309; Заліза оксид (у перерахунку на залізо) – 0,002140; Калію гідроксид – 1,06E-11; Кальцію гідрооксид – 0,058400; Кислота ізовалеріанова – 0,002969; Кремнію діоксид аморфний (аеросил-175) – 0,000620; Марганець і його сполуки (у перерахунку на діоксид марганцю) – 0,000570; Мурашина кислота – 0,000145; Озон – 0,000259; Оцтовий ангідрид – 0,000151; Сірководень – 0,042490; Спирт бутіловий – 0,000017; Спирт етиловий – 1,414180; Спирт ізопропіловий – 12,996500; Спирт метиловий – 0,003780; Тетрагідротіран – 0,000756; Титану діоксид – 0,000170; Фтористі газоподібні сполуки (фтористий водень, чотирифтористий кремній) у перерахунку на фтор – 0,000004; Фтористі сполуки добре розчинні неорганічні (фторид натрію, гексафторсилікат натрію) у перерахунку на фтор – 0,0000002; Фтористі сполуки погано розчинні неорганічні (фторид алюмінію, гексафторалюмінат натрію) у перерахунку на фтор – 0,000011; Хром шестивалентний (у перерахунку на триоксид хрому) – 0,000006.

Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва, що виконані або/та які потребують виконання: не передбачається. Підприємством впроваджено та реалізовано низку природоохоронних заходів. Виробництво організоване згідно з європейським рівнем керівництва з належної виробничої практики для фармацевтичних підприємств – GMP (Good Manufacturing Practice) і відповідає посібникам Міжнародної Організації по Гармонізації – ІСН, сертифіковане на відповідність міжнародному стандарту ISO 14001.

Міжнародний рівень вимог до якості сировини, надійно побудовані системи аудиту та взаємовідносин з поставальником, вхідний контроль якості виключають потрапляння у виробництво невідповідних сировини і матеріалів.

Виробництво обладнане сучасним імпортованим обладнанням з поліпшеними технологічними, екологічними та енергозберігаючими характеристиками. Устаткування сертифіковане та має всі необхідні дозвільні документи, які визначені в установленому порядку законодавством України.

Підприємство має діючий висновок Держпродспоживслужби України з встановлення розміру санітарно-захисної зони.

Максимальні концентрації всіх речовин у викидах підприємства не перевищують встановлених нормативів, тому впровадження найкращих існуючих технологій не є доцільним.

Перелік заходів щодо скорочення викидів, що виконані або/та які потребують виконання, дотримання виконання природоохоронних заходів щодо скорочення викидів: викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел підприємства не перевищують встановлених нормативів граничнодопустимих викидів відповідно до законодавства, тому заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин не розробляються.

Відповідність пропозицій щодо дозволених обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами законодавству: Обсяги викидів забруднюючих речовин не перевищують затверджені граничнодопустимі нормативи викидів, а викиди, які не підлягають регулюванню та за якими не здійснюється державний облік, не перевищують гігієнічних нормативів. Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, що встановлені для стаціонарних джерел підприємства, відповідають чинному законодавству.

Підприємство відноситься до першої групи та взято на державний облік.

За результатами розрахунків розсіювання викидів та лабораторних досліджень повітря, перевищення нормативних значень ДІК забруднюючих речовин на межі санітарно-захисної зони не встановлено.

Перевищення нормативів в галузі охорони атмосферного повітря відсутні.

Зауваження громадських організацій та окремих громадян приймаються протягом 30-ти днів з дня публікації до Київської міської державної адміністрації за адресою: 01044, м. Київ, вул. Хрещатик, 36, тел. (044) 205-73-37, e-mail: zvernen@kma.gov.ua.

ВИКРИЛИ ВЕЛИКУ СХЕМУ УХИЛЕННЯ ВІД МОБІЛІЗАЦІЇ: ЗАДІЯНО ПОСАДОВЦІВ 9 ВІЙСЬКОМАТІВ

Працівники ДБР та СБУ викрили й заблокували масштабну схему ухилення від мобілізації, до якої були залучені посадовці 9 військкоматів переважно з Києва та області, керівниця ВЛК Макарівського району Київщини та спільники з інших областей.

Джерело: пресслужби ДБР, СБУ, Спеціалізована прокуратура у сфері оборони Центрального регіону

За даними слідства, організував обуродку колишній начальник Київського обласного військового комісаріату, який вийшов на пенсію, проте зберіг необхідні зв'язки.

Під його контролем інші учасники злочинної організації вносили завідомо недостовірні дані до військово-облікових документів про зняття чоловіків з обліку через непридатність до військової служби за станом здоров'я.

До "пакету" документів входили підроблені довідки ВЛК, оформлені без проходження військовозобов'язаними встановленої процедури. Учасники угруповання надавали "клієнтам" поради, вказівки щодо місць, порядку та способу перетину державного кордону.

Більшість документів оформлялася через один із районних ТЦК та СП Київської області, але до схеми було залучено представників ще щонайменше з 7 київських районних військкоматів та одного на Закарпатті.

За наявною інформацією, фігуранти допомагали "вирішувати питання" й у багатьох інших регіонах України.

У ДБР зазначають, що організатор чітко продумав структуру злочинного угруповання. Одна частина відповідала за "рекрутинг" клієнтів, інша за незаконне оформлення документів. Представники обох "гілок" для конспірації між собою не перетиналися.

За попередніми даними слідства за цією схемою за кордон могло вийти щонайменше 100 ухилантів. Повністю задокументовано 40 епізодів отримання грошей.

Вартість "послуги" складала від 6 до 10 тисяч доларів США з однієї особи в залежності від стартового пакета документів. Клієнтами були як вчорашні студенти, так і банкіри з дорослими синами.

Під час понад 40 обшуків за місяцями роботи у ТЦК та проживання фігурантів у різних регіонах України, правоохоронці вилучили документацію та носії інформації, що підтверджують реалізацію протиправної схеми.

У ході досудового слідства, працівники ДБР встановлюють точну кількість ухилантів, які оплатили "послуги" зловмисників.

Наразі організатору та шести особам з його "найближчого оточення" повідомлено про підозри.

Також правоохоронці перевіряють правдивість зняття з обліку чоловіків призовного віку у цих ТЦК та у разі виявлення фальсифікацій буде вирішуватись питання щодо відновлення установчих даних ухилантів у Електронному реєстрі військовозобов'язаних.

У ПЕРЕДМІСТІ КИЄВА ЗРОСТАЄ КІЛЬКІСТЬ НОВИХ ЖК

У передмісті Києва кількість новобудов у активній стадії будівництва та продажів перевищує кількість ЖК у столиці. Аналогічна ситуація спостерігається і щодо зростання вартості нерухомості. Про це свідчать дані компанії М4У, яка розробляє інтелектуальні рішення для девелоперів нерухомості. Так, в жовтні 2023 року середня вартість квадратного метра первинної нерухомості в Києві становить 61,8 тис грн. Це на 2,2% більше, ніж в жовтні минулого року та на 0,3% менше, ніж на початку поточного року.

Квадратний метр нерухомості економ-класу за минулий рік подорожчав на 5,2%, однак порівняно з квітнем цього року подешевшав на 1%. У комфорт-класі зміни зовсім незначні: +1% за рік і лише +0,7% за півроку. У бізнес-класі нерухомість наразі коштує в середньому майже 74 тис грн за кв. м, що на 2,2% менше, ніж рік тому й на 6,3% менше, ніж на початку 2023 року. В сегменті елітної нерухомості також продовжується зниження цін: на 2% порівняно з аналогічним періодом минулого року, на 2,8% порівняно з початком року.

"Враховуючи відносно низьку активність на ринку, майже повна відсутність динаміки цілком зрозуміла. Минулого року основною причиною зростання цін було зростання собівартості, коригування кошторисів проектів. Цього року і валюти, й економічна ситуація в Україні загалом стабільніші, а ринкові чинники зростання ціни – від-

сутні", – пояснив засновник М4У Володимир Даниленко. Більшість пропозицій на ринку зосереджена в ціновому діапазоні 36 тис – 44 тис грн, серед них традиційно переважають пропозиції квартир комфорт-класу.

Кількість новобудов у активній стадії будівництва та продажів також суттєво не змінилася. Наразі їх 175, тоді як на початку року було 182, а рік тому – 185. Найбільше житлових комплексів у активній стадії будівництва й продажів розташовано в Голосіївському (28 ЖК), Печерському (27 ЖК) та Шевченківському (25 ЖК) районах Києва. Найменше – у Деснянському (10 ЖК), Святошинському та Оболонському (по 11 ЖК) районах.

У передмісті Києва спостерігається невелике зростання вартості нерухомості. Порівняно з відповідним періодом минулого року, середня ціна квадратного метра в Київській області зросла на 2,3%, до 32,3 тис грн, в з початку року – на 1,8%. Зате кількість об'єктів у активній стадії реалізації в передмісті Києва за рік зросло на 8,3%, до 221.

Однак у січні 2022 року таких об'єктів було 263. "Відновлювати роботи трохи активніше, порівняно зі столичними, девелоперам передмістя допомагає участь у програмі "єОселя". В Київській області значно більше об'єктів, які відповідають критеріям програми, а завдяки доступнішій ціні вони користуються більшим попитом, зокрема, у внутрішньо переміщених українців", – зауважив Володимир Даниленко.

На відміну від Києва, в області більшість сегментів нерухомості демонструють висхідний тренд. Єдине виключення – бізнес-клас, але й там протягом останніх трьох місяців вартість квадратного метра зростала. Квадратний метр економ-класу в передмісті порівняно з жовтнем минулого року подорожчав на 5,3%, а за останні півроку – на 0,9%. У комфорт-класі за рік зростання середньої ціни становить 5,6%, за півроку – 4,1%.

Нерухомість класу бізнес за рік скорегувала ціну на 4,9%, однак влітку ціни знову почали зростати, й порівняно з квітнем сьогодні нижчі всього на 0,7%. В сегменті нерухомості, що позиціонується як елітна, також спостерігаємо висхідний тренд: за рік ціна на такі квартири зросла на 3,6%, з них – на 1,9% за останні півроку. Переважна більшість квартир продається в ціновому діапазоні 26 тис – 32 тис грн за квадратний метр. Як і в Києві, більшість із них належать до комфорт-класу. Найбільше нових ЖК будується й продається в Ірпені (39 ЖК), Софіївській Борщагівці (20 ЖК) і Бучі (14 ЖК).

НАЙБЛИЖЧИМ ЧАСОМ ЗБІЛЬШИТЬСЯ УКРАЇНЬСЬКА ЗБРОЯ

Україна найближчим часом збільшить виробництво боєприпасів за рахунок державних і приватних підприємств, обладнання вже монтується, заявив секретар Ради національної безпеки та оборони Олексій Данилов. "Наші партнери, весь цивілізований світ – одразу з початку цієї агресії, з квітня-травня 2022 року країни почали будувати додаткові потужності. Це не проста справа, їх неможливо збудувати за місяць-два. Я можу вам привідкрити таємницю: наші приватні компанії так само займаються цим питанням, замовили відповідне обладнання, певне обладнання вже монтується на закритих ділянках підприємств – і ми найближчим часом побачимо збільшення саме власного виробництва.

Держава тут сама впоратися не зможе, і ми залучаємо максимальну кількість приватного бізнесу до цих справ. Це дуже потужна річ і наше спільне завдання". Данилов зазначив, що необхідну кількість боєприпасів визначити складно, проте він упевнений, що Україна з партнерами впроваджує їх виготовленням. Секретар РНБО запевнив, що на території України є місця, де можна безпечно запустити виробництво – Радбез їх визначив, адже не на всій території держави йде війна. "Ми країна, яка замовляє і буде замовляти ці виробни (боєприпаси – ред.).

Тому бізнеси зацікавлені. Одне з питань, яке ми ставимо – я не можу сказати, що це умова, але це побажання, – щоб виробництво було саме тут, тому що нам треба забезпечувати нашу економіку. Майте на увазі, що закінчиться ця війна – це не значить, що країна не буде поповнювати собі арсенал. Вони все це розуміють і йдуть назустріч. Останні новини для нашої країни є приємними". Секретар РНБО також назвав неприйнятним, коли "деякі органи заходять з автоматами на підприємства" військово-промислового комплексу під час війни. До них ще будуть питання, переконаний він. Держава буде гарантувати, що виробники зброї будуть захищені, запевнив Данилов.